

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 199 — GOD. V.

ŠIBENIK, 4. SRPNJA 1956.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

U Z D A N B O R C A MI SMO PONOSNI

U KNINU JE ZA PODRUČJE KOTARA OSNOVANO DRU- ŠTVO AGRONOMA I TEHNI- ČARA

Prošlih dana u Kninu su se sastali agronomi i tehničari sa područja Šibenskog kotara, gdje su osnovali svoje stručno udruženje. Na osnivačkoj skupštini razmatrana je poljoprivredna problematika kotara i na temelju toga izrađene su smjernice za budući rad. Na kraju je izabrana uprava društva kojoj je na čelu predsjednik Marijo Polombito, agronom.

Nakon službenog dijela sastanka upriličen je izlet na Šimica vrelo kojem su se, osim agronoma i tehničara, priključili i veterinari, koji su inače na terenu i praktičnom radu njihovi najbliži suradnici.

U KRAPNJU SE OTVARA KNJIŽNICA SA BIBLIOTEKOM

Prestanak rada čitaonice u Krapnju još 1953. godine veoma se štetno odrazilo na kulturno-prosvjetni život u mjestu, a naročito kad se zna da je u sklopu čitaonice djelovao i tamburaški zbor. Omladina je u to vrijeme bila najredovitiji posjetilac te kulturne institucije, pa je prestanak njenog postojanja upravo najviše pogodio omladinu u mjestu. Pored toga, slab rad s omladinom, odsustvo konkretne pomoći omladinskoj organizaciji, koja je na taj način prepuštena životarenju, uglavnom je pridonijelo da je ona počela gubiti perspektivu. To je dovelo do iskrivljavanja shvaćanja kod pojedinaca, koji su malazili zabavu u gostionici i kaptanju, a poneki su čak tražili rješenje životnog pitanja u bjegstvu. Dabome, takvu situaciju je i kler koristio u svoje svrhe.

U posljednje vrijeme osnovna organizacija Saveza komunista u Krapnju počela je da se ozbiljnije bavi tim pitanjem. Nije se, iako što je dosad bila praksa, jedino konstatiralo činjenice, već su se poduzele praktične mjere u svrhu promjene takvog stanja. Naime, komunisti su uz pomoć školskog odbora i uprave poljoprivredne zadruge uspjeli da osiguraju praktične prostore za čitaonicu u kojoj će biti smještena i biblioteka. Osnovna organizacija SK, naravno, ne misli se na tome zauzdati. Ona će od sada davati punu podršku omladinskoj organizaciji u njenom radu, a nastojat će se, osim toga, organizirati tamburaški zbor.

U Krapnju se već osjećaju posljedice takvog rada.

Roko Jurić

SJEDNICA Centralnog komiteta Komunističke partije Jugoslavije pod rukovodstvom druga Tita, na kojoj je 4. srpnja 1941. godine donijeta odluka za podizanje oružanog ustanka, bila je u stvari odlučujući događaj za budućnost naroda Jugoslavije. Prve ustaničke puške, koje su neposredno zatim planule, navijestile su narodima naše zemlje tešku ali zato jedino moguću borbu za oslobođenje.

Naši narodi su duboko osjetili smisao i veličinu poziva Komunističke partije Jugoslavije. Oni su se odazvali tom pozivu koji je značio borbu za konačni cilj — za bolji život, za socijalizam. Odluku Partije da se počne oružanom borbom, narodi nisu dočekali nepripravno. Naprotiv. Iz dana u dan ustanak se razvijao i jačao, dok konačno nije prerastao u sveopći ustanak naroda Jugoslavije. Takova snaga naroda koja je predvođena jednom revolucionarnom partijom i neustrašivim borbom kao što je bio Tito, bila je doista nesalomljiva. Takav narod bio je sposoban za najveća djela na svom putu do oslobođenja. I put naše Revolucije završen je porazom okupatora i njihovih domaćih slugu, koji su kao izdajice naroda doživjeli potpuni slom svog političkog i društvenog sistema. Oslobođenje naše zemlje, značilo je ujedno i oslobođenje radnih ljudi od kapitalističkog iz-

tara. Bori I. šibenskog odreda odlaze 12. kolovoza 1941. godine u Bosnu, a zatim i ostale grupe kreću prema Lici. Partizani iz primorja odigrali su neobično značajnu ulogu u razvijanju i jačanju bratstva i jedinstva kod Srba i Hrvata. Oni su stigli u ustaničke krajeve Like i Bosne u prvim i najtežim časovima za tamošnji srpski život. U tim danima kao i za čitavo vrijeme ustanka borili su se rame uz rame hrvatski i srpski partizani protiv zajedničkog neprijatelja — okupatora i njegovih poslušnih slugu ustaša i četnika. U dubokom sjećanju naših ljudi ostat će i ona manifestacija bratstva i jedinstva u Livnu 1942. godine, kada su proslavljene srpske i crnogorske proleterske brigade popunjavane borcima Hrvatima. U mnogim okršajima s neprijateljem borci iz grada i sa područja kotara pokazali su snažnu volju da se bore do konačne pobjede. Tako je i II. dalmatinska proleterska brigada koja je u glavnom bila sastavljena od Šibenčana dobila priznanje od Vrhovnog komandanta druga Tita za pokazane primjere herojstva u borbama na Sutjesci. I ne samo na Sutjesci, nego i diljem zemlje naši borci su nepokolebljivo stajali u prvim borbenim linijama prezirajući često i samu smrt. I u toj neravnoj borbi mnogi su pali. Narod širom naše zemlje odat će na Dan borca dužnu počast

uvjetima mirnog razvitka izgrađuju bolji život — socijalizam. Nakon oslobođenja i na našem području osjeća se bujanje jednog novog života, koji se očituje u snažnom razvitku privrede, u jačanju i usavršavanju demokratskog upravljanja u svim oblastima života, u stvaranju novih socijalističkih odnosa u gradu i selu.

Upravo one ogromne žrtve koje su naši narodi pridonijeli u borbi za bolji život, za socijalizam, obavezuju ne samo nas već i nove generacije da još odlučnije nastave borbu za socijalističku izgradnju svoje zemlje.

Mi se s pravom ponosimo što Dan borca dočekujemo zaista dostojno. Ponosimo se što Dan ustanka naroda Jugoslavije dočekujemo novim pobjedama u socijalističkoj izgradnji, značajnim dostignućima u borbi za našu nezavisnost. Doista možemo biti ponosni da smo sinovi zemlje koja se beskompromisno borila za svoju slobodu i koja se i danas uporno bori za očuvanje mira u svijetu i suradnju među narodima. Sa zadovoljstvom nas ispunja činjenica što pobjedi ustaničkih dana dodajemo i historijske pobjede u izgradnji novog socijalističkog društva i ljepše budućnosti.

Osobito smo ponosni i sretni što nas u nove pobjede vodi najveći sin naših naroda drug Tito, onaj isti neustrašivi borac koji se u slavnim danima ustanka nalazio na čelu naroda Jugoslavije i Partije.

A. B.

Povratak predsjednika Tita

U srijedu 27. lipnja o. g. poslije podne, nakon gotovo jednogmesečnog puta po Sovjetskom Savezu i posjeta Rumunjskoj, predsjednik Tito i članovi jugoslavenske delegacije Edvard Kardelj, Koča Popović, Mijalko Todorović, Jakov Blažević i ostali vratili su se u Beograd, gdje im je na beogradskoj željezničkoj stanici priredan sračtan i topao doček.

Na Trgu bratstva i jedinstva ispred željezničke stanice predsjednika Tita i ostale članove delegacije dočekalo je preko 250 hiljada građana Beograda, koji su s velikim oduševljenjem pozdravili predsjednika Republike. Predsjednik Tito je tom prilikom održao značajni govor koji je često bio prekidán poklicima i odo- bravanjem.

Skupština Kotarskog zavoda za socijalno osiguranje U poduzećima neopravdano visok procenat bolovanja

Iako su se novoizabrani članovi skupštine Kotarskog zavoda za socijalno osiguranje sastali tek na svoje drugo zasjedanje, diskusija na nedavno održanoj godišnjoj skupštini je bila prilično živahna i plodna. Raspravljalo se o mnogim problemima iz sprovođenja ove službe, a naročito o zdravstvenoj službi. Potpuno je razumljivo, što je glavno težište diskusije bilo na problemima zdravstvene službe, jer troškovi ovog Zavoda za socijalno osiguranje samo na bolničko i vanbolničko liječenje iznose preko 56%

svih rashoda. Poseban problem čine troškovi za bolničko liječenje. Oni iznose 41,50% svih rashoda socijalnog osiguranja, što je za zavod jedno od najosnovnijih pitanja, budući da su ti troškovi kod nas veći za 12,50% nego su u NRH ili za 14,50% nego u FNRJ. Zavod je završio svoje finansijsko poslovanje sa viškom rashoda od 15.539.133, a da su rashodi za bolničko liječenje u normalnim granicama, zavod bi ostvario višak prihoda za oko 32.000.000 dinara.

Ovim posebnim problemom rashoda za čitavo naše područje Šibenika — Drniša i Knina bavili su se i dosadašnji članovi skupštine, izvršni i drugi odbori zavoda, ali se još nisu uspjeli naći sigurni pokazatelji. Kroz diskusiju na ovoj skupštini uočeni su neki od razloga za takovo stanje, kao slabosti vanbolničke službe, što se odražava i u tome, da se na bolničko liječenje upućuju i slučajevi koji se mogu uspješno liječiti i u kućnoj njezi, te vjerovatno prosječno i duže zadržavanje na bolničkom liječenju nego što bi trebalo.

Nitko na ovo nije mogao dati odgovora, jer na skupštini nije bilo predstavnika bolničke službe.

Govorilo se i o mnogim objektivnim i subjektivnim problemima vanbolničke zdravstvene službe. Tako je naglašeno da su liječnički pregledi često nedovoljno kvalitetni, da se na pojedina pregleda katkad čeka po više dana, da se lijekovi više puta neracionalno troše i to baš oni skuplji (cijena po receptu ove godine je veća za oko 108 dinara nego u 1954. g.), da vanbolnička služba nema službe hitne pomoći niti permanentnog dežurstva, zbog če-

ga ljudi nepotrebno svršavaju u bolnicu na liječenje. Sve su to pretežno nedostaci subjektivnog karaktera čijim rješenjem bi vanbolnička služba bila mnogo efikasnija.

Godišnji izvještaj zavoda je bio bogat raznim tabelarnim pokazateljima. Tako se iz njega vidi da je u 1955. g. zbog bolovanja izgubljeno 314.402 radnih dana, više nego u 1954. g. za 25.579.

Na našem području postoji nekoliko poduzeća koja imaju neopravdano visok procenat bolovanja; tako građ. poduzeće »Rad« ima 10%, transportno poduzeće »Jadran« 9,50%, »Ivan Lavčević« 8,70%, »Luka« 8,60%, Tvornica elektroda 9,70%, Ugljenokop Sive-rić 7,40%, Boksitni rudnici Drniš 6,30%. Svestranijim angažiranjem odgovornih faktora u tim poduzećima broj oboljenja bi bio mnogo manji. Takvom stanju krivnja leži u nedovoljnom sprovođenju ili upotrebi higijensko-tehničkih zaštitnih sredstava u poduzeću.

Neki su se diskutanti osvrnuli na probleme koji se nalaze u samoj administraciji zavoda, zbog čega dolazi do sporog rješavanja kad je riječ o raznim zahtjevima naših osiguranika.

Predsjednik izvršnog odbora Drago Kovač je govorio o ulozi svakog člana skupštine u samoupravi socijalnog osiguranja. Skupština je odobrila da se iz preventivnog fonda za zdravstvenu službu nabavi nekoliko aparata. Za antituberkulozni dispanser nabavit će se rentgen aparat i priključak aparata za dubinsko snimanje, a za Dom narodnog zdravlja elektrokardiograf. Osim toga je odlučeno da se nabavi kinoprojektor na usku vrpču radi prikazivanja filmova iz higijensko-tehničke zaštite i filmova rehabilitacije invalida. Direktor Republičkog zavoda (Nastavak na 2. strani)

rabljanja, od zaostalosti i siromaštva. U borbi za jedan bolji život naši ljudi pokazali su primjere neobične upornosti, samoprijedora i junaštva. Borili su se ne štedeći ni vlastite živote.

Za pobjedu tih ideala borio se odlučno i narod našeg grada i ko-

svojim palim sinovima, koji su dali najviše što su mogli za pobjedu Revolucije. I upravo te ogromne žrtve omogućile su ostvarenje onih ideala za koje su se oni nesebično žrtvovali. Pod vodstvom Partije i druga Tita razvijaju se snage narodnih masa koje u

Srednja ekonomska škola u Šibeniku

Stvaranje ekonomskog kadra

S obzirom da je naš kotar jak privredni a posebno industrijski centar, a s tim u vezi što su i potrebe za srednjim ekonomskim kadrom velike, na inicijativu NO općine, osnovana je prošle godine u Šibeniku srednja ekonomska škola. Učenici ove škole nakon završenog školovanja sposobni su za obavljanje poslova komercijalne i finansijske struke.

Nakon što je NO općine osigurao potrebna materijalna sredstva, škola je prošle jeseni započela normalnim radom. U okviru škole, pored dva odjeljenja I. razreda, otvorena su još dva odjeljenja (večernja obuka) za slušače koji rade u poduzećima i ustanovama. U pomanjkanju prostorijska obuka se odvijala na dva različita mjesta.

Nastava u stručnim predmetima bila je zastupljena od strane

redovnih profesora ove škole, dok je općeobrazovne predmete obrađivalo nastavno osoblje sa gimnazije, učiteljske i osmogodišnjih škole.

U dvama odjeljenjima, koji su radili izjutra, od 70 učenika s uspjehom je završilo I. razred 50 ili 71,42%, dok je od 35 slušača u večernjim odjeljenjima 30 prošlo bez negativnih ocjena ili 85,71%. Ostala petorica upućena su na polaganje popravnog ispita.

U drugoj godini postojanja ove škole očekuje se jači priliv učenika, te se predviđa da će škola brojiti preko 200 daka, a što će bez sumnje povući za sobom neminovnost rješenja vlastitih prostorijskih godini bilo upisano više učenika nego učenika, to je potrebno da se najesen uskladi taj o-

mjer povećanim upisom muške djece.

Osim toga, ovu školu pohađa relativno malen broj učenika sa sela, a kako danas u etapi socijalističkog preobražaja sela situacija diktira posebnu potrebu za ekonomskim tehničarima, to je potrebno zainteresirati i seosku djecu za upis u ovu školu.

Društveni život učenika bio je živ. Oni su na području kotara dali četiri priredbe koje su imale za cilj zblizavanje školske i seoske omladine. I unutar same škole priredeno je nekoliko drugarskih večeri.

Upis u novu školsku godinu obaviti će se od 1. do 5. rujna. Mogu se upisati učenici sa svršenom osmogodišnjom školom, dok oni sa završenom osnovnom osmogodišnjom školom pristupaju polaganju dopunskog ispita.

Iz Učiteljske škole Najbolji uspjeh u pedagoškim predmetima

26. lipnja o. g. završeni su maturalni ispit na učiteljskoj školi. Učenici, odnosno učitelji, dobili su diplome i krenuli svojim kućama, da bi u mjesecu rujnu nastupili na nove dužnosti.

Bolji uspjeh su pokazali učenici b) odjeljenja sa srednjom ocjenom 3.30 (90% pozitivnih) i 272 sati izostanaka. A) odjeljenje imalo je srednju ocjenju 3.06 (64.43% pozitivnih) i 376 sati izostanaka. Zanimljivo je da su u pravu učenici b) odjeljenja s francuskim jezikom bili bolji od a) odjeljenja sa ruskim, koji je kudikamo lakši od francuskog. Od ukupno 39 učenika-ca, 9 ih je prošlo s vrlo dobrim uspjehom, 21 s dobrim, 1 s dovoljnim, dok je 8 učenika upućeno na popravni ispit.

Nakon maturalnih ispita stanje je ovako: od 33 učenika-ca koliko ih je svaka bilo, 11 ih je položilo s vrlo dobrim, 17 dobrim, 4 učenika polagat će popravni ispit, a samo jedan odbijen je na godinu dana. Ovo je druga generacija u toj školi sa 5-godišnjem školovanjem, a uspjeh je mnogo bolji od prethodnih godina.

U hrvatskom ili srpskom jeziku, bilo to u usmenom ili pismenom izražavanju, zabilježen je osjetan napredak. Učenici su svladali osnovne pedagoške teorije i

prakse, dok je povijest pedagogije omogućila razumijevanje razvoja pedagoške misli, ali ne i studijoznije prilaženje toj problematiki, jer se ta materija predaje samo jednu godinu. U stvari najbolji uspjeh je pokazan u pedagoškim predmetima. Tome su dosta pridonijeli i razni seminari i diskusije, koji su u tu svrhu organizirani. Učenici su, osim toga, svladali ruski jezik u toj mjeri da će mogu služiti pedagoškom literaturu na tom jeziku. Iz francuskog jezika daci su dobili osnovno znanje pa im je na taj način omogućeno daljnje upoznavanje tog jezika.

Na završnoj svečanosti, direktor učiteljske škole istakao je, pored ostalog, da su diplomirani učitelji solidno pripremljeni i da uz potrebno zalaganje mogu biti dobri i korisni društveni radnici. On je također podvukao potrebu da bivši daci i sada učitelji održavaju i dalje jači kontakt sa školom i profesorima što će im nesumnjivo pomoći u njihovom daljnjem usavršavanju.

Na kraju svečanosti podijeljene su knjige kao nagrada najboljim učenicima u školskom i vanškolskom radu, koji su zajedno s ostalima izrazili spremnost da samoprijeporno rade za dobro svog naroda.

Ambroz Beneta

Završen rad škola

30. lipnja završen je rad u svim osnovnim osmogodišnjim, šestogodišnjim i četverogodišnjim narodnim školama na području Kninske općine. Prigodom završetka školske godine školski odbori su održali godišnje sastanke i pred građanima, roditeljima i učenicima podnijeli izvještaje o radu i stanju škola. Učionice su bile svečano ukrašene. Učenicima su podijeljene svjedodžbe, a najbolji su bili pohvaljeni. Nakon toga održane su uobičajene školske priredbe i otvorena izložba dačkih radova.

Osim izložbe slika učenika starijih razreda gimnazije, koja je ranije bila održana u prostorijama gradske čitaonice, u Kninu su bila otvorena još tri izložbe učenika radova, sve tri jednako dobre i posjećene od velikog broja građana. Zapažena je izložba slika i ručnih radova učenika nižih razreda gimnazije. U osnovnoj školi izložbena prostorija bila je prepuna radovima muškog i ženskog ručnog rada kao i brojnim crtežima.

Niža domaćinska škola je u nekoliko prostorija upriličila čitavu reviju praktičnog rada učenica, seoskih dječijaka sa područja općina Knin i Drniš, te mnogih ličkih sela. Tu se moglo vidjeti i lijepih primjara poljoprivrednih proizvoda koje su uzgajale same učenice na školskom imanju. U jednoj prostoriji izloženi radovi iz šivanja, kroja i veza. Na izložbi je zapažena diploma i zlatna značka, koju je ova škola prošle godine dobila na I. poljoprivrednoj izložbi u Zagrebu za proizvode domaći radinosti. Ta nagrada najbolji je dokaz vrijednosti tih proizvoda i rada učenica niže domaćinske škole u Kninu koja u vezi svestranog prosvjećivanja seoskih dječijaka zauzima značajno mjesto i van okvira našeg kotara.

POVODOM IZLOŽBE SLIKA UČENIKA KNINSKE GIMNAZIJE

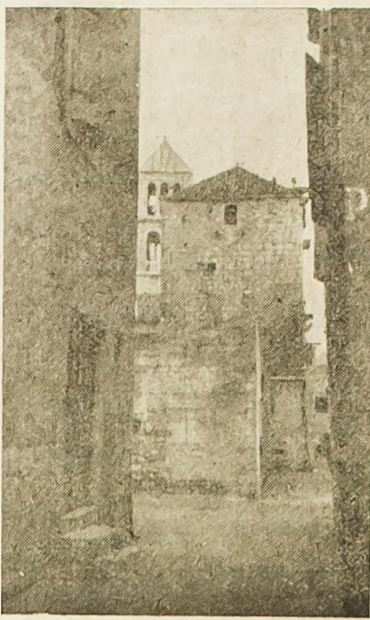
Tih dana Knin nije imao nikakve priredbe pa čak ni uobičajenih kinopredstava. Ovu neugodnu prazninu uspješno je ispunila nedavno održana izložba slika učenika kninske gimnazije, koja je bila smještena u gradskoj čitaonici. Ova dačka izložba privukla je dosta posjetilaca. Ona je zapravo postala most koji je vodilo do likovnog izraza, što je rješavao zamršiti, težnji i dačke preokupacije na jedan originalan način koji se iz osnova razlikovao od uobičajenog školskog prilaganja likovnom oblikovanju.

Zaista je šteta što na izložbi nije bilo knjige utisaka, jer su građani izražavali mišljenje da se dosad u školi nije tako radilo, a i daci su govorili da su ranije mrzili crtanje, dok su ga sada zavoljeli. U svakom slučaju razliječno je ono staro shvaćanje o crtanju kao vještini koja je znanost i rijetke talente, a ostale čimila ravnodušnim. Ovog puta nitko nije bio zapostavljen, pa i onaj koji nema talenta. Takav rad i pedagoški metod, a i rezultati učenikog stvaranja izazivali su brojne diskusije među učenicima u najpozitivnijem smislu. Oni se temperamentno bore za svoje zamisli i stavove. Osposobljavaju se da ocjenjuju i da kritiziraju i tako je crtanje postalo predmet pomoću kojeg učenik razvija ukus i formira svoj stil.

Ipak jedna zamjerka. Jugoslavija je zemlja koja se industrijalizira, a na ovoj izložbi osjeća se nedostatak takvih motiva.

PROSLAVA DESETGODIŠNJE CE MATURE

Prvi poslijeratni maturanti kninske gimnazije, koji su maturirali u školskoj godini 1945/46., pripremaju se da u Kninu 8. srpnja o. g. proslave 10-godišnjicu mature. Od 14 maturanata koliko ih je tada bilo, svi su nastavili studij i uspješno ga završili, pa se danas kao liječnici, pravnici, profesori, inženjeri i agronomi nalaze na raznim dužnostima, neki u Kninu a neki u ostalim krajevima naše zemlje. Slavljenu tom prilikom namjeravaju održati predavanja iz svojih struka i tako dati skroman doprinos prosvjećivanju naroda.

Motiv iz Vodica

SJEDNICA NO OPĆINE SIBENIK

U subotu 7. o. mj. održat će se u prostorijama Društvenog doma (b. Bovanova škola) redovna sjednica Narodnog odbora općine Sibenik. Početak u 9 sati.

Primjer humanosti

Nedavno smo pisali o tome kako su rudari iz Trbounja pokazali lijep primjer dajući dobrovoljno krv za potrebe šibenske bolnice. Posjedovati krv na skladištu ne znači samo spasiti neki život, koji je momentano ugrožen, već i ubrzati nečije ozdravljenje i vraćanje poslu, a to je ujedno uslov za poduzimanje velikih operacija, koje se ne mogu ni započinjati, dok krv nije osigurana.

Ohrabren prvim uspjehom, dr. Peić je opet poveo svoju ekipu u Drniš, ponijevši ovaj put više flaša za krv. U rudniku boksita u Trbounju samo od jedne smjene prijavilo se 27 rudara od kojih je uzeto 24 flaše krvi. Tako je u rudniku otkriven novi rudnik.

No nisu ni sami rudari takvi. U NO općine prijavilo se 16 službenika od kojih je krv uzeta od dvanaestorice. Među njima je i predsjednik općine. Još bolji uspjeh bio je u poduzeću »Udencnik« u Drnišu. Samo radnika i službenika, koji rade na izgradnji Vinarije, prijavilo se 27. Tu je dr. Peić morao priznati da su ga iznenadili, jer više nije imao flaša za uzimanje krvi. Uzео je krv od njih sedam, a ostale će se javiti prilikom druge slične akcije. Sekretar ovog poduzeća mnogo je pridonio dobroj organizaciji ove akcije.

Mali broj članova Crvenog križa u Vodicama

Na nedavnoj godišnjoj skupštini organizacije Crvenog križa općine Vodice konstatirano je, između ostalog, da je postignuto vidnih rezultata na polju zdravstvenog prosvjećivanja. U gotovo svim mjestima na području općine održavani su zdravstveni tečajevi za žensku seosku omladinu koji su zaista dobro uspjeli, a naročito oni u Vodicama i Tribunju. U proteklom vremenskom razdoblju održano je također i 7 zdravstvenih predavanja, a u mjestima su organizirane higijenska akcije. U tim akcijama naročito su se istakle omladinke koje su u praksi primjenjivale znanje stečeno na tečaju.

EKSKURZIJE UČENIKA OSMOGODIŠNJE ŠKOLE

U ovoj godini organizirano je za učenike osmogodišnje škole u Vodicama nekoliko ekskurzija. Tako su daci osmog razreda boravili u Sibeniku, gdje su posjetili Tvornicu lakih metala »Boris Kidrič«, kao i Tvornicu elektrotroda i ferolegura. Prilikom obilaska tvorničkih postrojenja, stručnjaci su dacima objašnjavali proces proizvodnje. Osim toga, isti učenici su za vrijeme ekskurzije, koja je trajala devet dana, posjetili Sibenik, Zagreb, Jesenicu, Bled, Ljubljano, Postojnu i Rijeku. Da je došlo do te ekskurzije može se zahvaliti NO-u općine, Zanatskom kombinatu, društvu »Naša djeca« i Turističkom društvu, koji su pružili najnužniju financijsku pomoć.

S učenicima ostalih razreda organizirane su jednodnevne ekskurzije u Sibenik. Tom prilikom razgledane su kulturno-historijske znamenitosti grada, a osim toga daci su posjetili Gradski muzej, Pilanu i tvornicu sanduka, željezničku stanicu, tvornicu leđa, kao i neke druge objekte. Do kolektivnog izleta učenika koji je bio predviđen na slapove Krke, nije došlo zbog prevelikih prijevornih troškova.

među ostalog, da je postignuto vidnih rezultata na polju zdravstvenog prosvjećivanja. U gotovo svim mjestima na području općine održavani su zdravstveni tečajevi za žensku seosku omladinu koji su zaista dobro uspjeli, a naročito oni u Vodicama i Tribunju. U proteklom vremenskom razdoblju održano je također i 7 zdravstvenih predavanja, a u mjestima su organizirane higijenska akcije. U tim akcijama naročito su se istakle omladinke koje su u praksi primjenjivale znanje stečeno na tečaju.

Na skupštini je istaknuto, da je u protekloj godini organizacija Crvenog križa dobila vrlo mali broj novih članova. U čitavoj općini učlanjeno je oko 200 lica, dok ih je u Vodicama u odnosu na broj stanovnika najmanje u učlanjeno. Na skupštini su donijeti zaključci među kojima i taj da se ubuduće ozbiljnije radi na omasovljenju organizacije Crvenog križa.

Izabran je i novi općinski odbor koji sačinjavaju: dr. Boris Marin, Milan Mišina, Marija Popov, Marica Šešelja, Ante Mijat, Branek Ergić, Petar Samardžić, Ante Bakmaz i Milka Sladoljev.

(J.)

Nove pogodnosti u potrošačkim kreditima

U suglasnosti sa Državnim sekretarijatom za poslove financija Narodna banka je propisala Uputstvo o novim uvjetima za davanje potrošačkih kredita radnicima, službenicima i drugim korisnicima. Prema novom uputstvu, potrošački krediti za kupnju industrijske robe, osim prehrambenih artikala, davat će se na tri, dvije i godinu dana prema visini kredita.

Na tri godine davat će se krediti za kupnju namještaja i glazbenih instrumenata, ako krediti prelaze visinu 6-mjesečnih primanja zajmotražioca. Za namještaj i glazbene instrumente moći će da se dobiju dvogodišnji i jednogodišnji krediti, ako je traženi iznos između dvomjesečnih i šestmesečnih primanja, odnosno ako je do visine dvomjesečnih primanja.

Na dvije godine i na godinu dana odobravat će se krediti za kupnju radioaparata, motocikla, bicikla, lovačkih pušaka, sivačih i pisaćih strojeva, električnih i ostalih hladnjaka (frizidera), štednjaka, usisavača prašine, strojeva za pranje rublja i ostalih predmeta.

ta za potrebe domaćinstva sa dužim vijekom trajanja, zatim sagova, tkanina za pokućstvo, jastuka i jorgana, umjetničkih slika i skulptura, građevinskog, sanitarnog, vodovodnog i elektroinstalaterskog materijala. Rok vraćanja kredita i ovdje zavisi od toga da li prelazi dvomjesečna primanja ili ne.

Krediti za kupnju tekstila, obuće i ostale industrijske robe davat će se i dalje na godinu dana. Novost u odobravanju potrošačkih kredita za kupnju industrijske robe predstavlja i mogućnost dobivanja novog kredita poslije isplaćivanja polovine, odnosno tri četvrtine starog kredita, pod uvjetom da se od novoodobrenog iznosa prvo izmire preostalo dugovanje. Novi kredit se odobrava sa najdužim rokom vraćanja kakav je bio i kod starog kredita, ako je isplaćena jedna polovina. Ukoliko korisnik kredita bude isplatio tri četvrtine starog kredita, novi potrošački kredit može mu se dati sa rokom vraćanja od tri godine, bez obzira kakav je rok vraćanja bio kod prethodnog kredita. (Tanjug)

Za pouku, a ne za pakost

Povodom mog napisa »Kninske asocijacije« u »Sibenskom listu« od 27. lipnja o. g. objavljen je odgovor druga Branka Jelića i Aktivna Udruženja učitelja, nastavnika i profesora gimnazije Knin, sa kojima se željelo, da se ukaže na neka moja tobožnja pogrešna zaključivanja. Ne treba biti toliko oštroman, pa kada se uspoređi ono što sam napisao u članku »Kninske asocijacije« s odgovorom, a da se odmah ne uoči jedna ili dvije griješne odgovore, koja ih čini promašenim. Najprije u vezi kulturno-prosvjetne problematike. Ja u tom napisu nisam razmatrao problematiku kulturno-prosvjetnog rada, a još manje školskog života, već sam sportskim jezikom ispričao, između ostalog, i detalj jednog razgovora sa dakom VII. razreda gimnazije. Što je taj detalj negativan u smislu jednog kulturnog i prosvjetnog života, i što on kao takav baca sjenu i na druge, to stvar nimalo ne umanjuje. Dapače, bez obzira na stanje kakovo ono jeste, t. j. da li tamo ima ili nema učenika koji radije čitaju neke šundove i koji dovoljno nisu informirani o društvenim zbivanjima u zemlji, jer dovoljno ne prate kako književni tako i društveno-politički život ipak je potrebno da akcentiram jednu negativnu crtu odgovora. Naime, da se zaključiti, da tamo problema nema i da se u Kninu bez teškoća usvajaju nova načela, pa i načela u nastavi. A to u najmanju ruku znači izbjegavanje ulazanja u stvarni život, koji je i dandanas u znaku borbe novog sa starim. Proces društvenog kretanja baš na pitanjima odgoja, nastave, škole i subjektivnih faktora na tom radu izbacuje na površinu stvari o kojima javnost mora biti informirana.

No, smatram potrebnim da istaknem, da je kod nas, pa i u Kninu itekako važno pitanje odgoja omladine, a onaj detalj razgovora ukazuje na činjenicu, da taj dak nije našao sebe u nama, u našem životu, da je on kao takav sa svojim shvaćanjima i literaturom koja ga podržava, sa našeg idejnog i društvenog stanovišta negativan. S ovim se nije mislilo ukazati na to, da im tako

ve stvari guraju u ruke oni koji rade na odgoju omladine. Ne, to iz članka ne proizilazi.

Kako se mojim člankom smatra tangiran i drug Branko Jelić, direktor »Trgozadrugara« iz Knina, to želim da ukážem na to, da članak nije »smiješan«, jer je donekle parafrazirao tok konferencije na kojoj se raspravljalo o otkupu u Kninu, a na kojoj je bio i drug Jelić. Možda riječ »stareljko« nije sretno izabrana, ali tom riječju nikako se nije namjeravalo vrijeđati, a najmanje druga Jelića. Ne, ona se samo u tom smislu može shvatiti, da se sa njom ne misli na senilnost ni fizičku ni mentalnu, već jednostavno na pojavu, koja ukazuje na godine starosti. Međutim, u vezi trgovine želio bih napomenuti, da je proglašan zaključak, koji izvodi drug Jelić, a taj se svodi na to, da mu moj članak imputira neku vezu za buffetom o kome je riječ u članku. Ne, tako stvar ne stoji. Ali, stoji ipak jedno, da na ovom području društvenog života ima dosta problema, a da je o tim problemima govorio i drug Jelić, kao i ostali drugovi, koji su tom sastanku prisustvovali. A problem se svodio na slijedeće: prvo, naglašavalo se da zadruga aktivno ne učestvuju u otkupu, te prirodno, da ono što one ne rade, da rade sami seljaci... Moj zaključak o štetnosti toga, pravilan je i društveno politički koristan; drugo, da tamo postoji problem i kreditiranja, između ostalih zadruga i kod »Trgozadrugara«, o čemu je također bila riječ i koju je posebno naglasio drug Jelić. U redu, stvar je tu, ali moja napomena je pravilna, da neke stvari treba i kod sebe urediti. I ovdje dolazi do onog istog kao i u oisanom odgovoru prosvjetnih radnika. Naime, drug Jelić isto tako nije se dovoljno potrudio da uoči detalje, koje sam uzeo u reportaži, kao negativne i koje treba sistematski istjerivati novim radom iz našeg života, a to posebno važi za trgovinu.

Toliko, da se ipak stvari shvate onako kakve zaista jesu.

Ante Deković

„Sabirač“ - poduzeće za promet otpacima i sortirnica obojenih metala

Šibenik - Tel. 3-79

Otkupljuje i prodaje na svom skladištu (Ulica Ante Šupuka 1) sve vrste željeza, lijeva, obojenih metala i drugih otpadaka.

SVE RASPOLOŽIVE OTPATKE ponudite našem poduzeću koje plaća uz najpovoljnije dnevne tržne cijene.

čestita

Dan borca
svim građanima naše zemlje

Obalna plovidba „Šibenik“

čestita

Dan ustanka naroda Jugoslavije

čitavom narodu Šibenskog kotara

RADNOM NARODU ŠIBENSKOG KOTARA

čestitaju

DAN USTANKA NARODA JUGOSLAVIJE

4. srpnja

KOTARSKI ODBOR SSRNH
KOTARSKI KOMITET SKH
KOTARSKI ODBOR SAVEZA BORACA NOR-a
KOTARSKI KOMITET NARODNE OMLADINE
KOTARSKI ODBOR SRVI
KOTARSKO SINDIKALNO VIJEĆE
UDRUŽENJE REZERVNIH OFICIRA KOTARA

„Voće“ - Šibenik

Svojim potrošačima i radnim ljudima Šibenskog kotara

čestita

4. srpnja - Dan borca

Svim svojim posjetiocima

čestita

Dan ustanka naroda Jugoslavije

Kinopoduzeće
Šibenik

UZ DAN USTANKA NARODA JUGOSLAVIJE

Svijetli lik

Ovih dana navršava se trinaest i po godina od smrti Jove Martića, prvoborca i narodnog učitelja.

Tegoban život siromašne seljačke bukovaučke porodice još je u djetinstvu pokazao Jovi svu bezdušnost eksploatacije nenarodnih režima protiv kojih se je Jovo Martić borio do kraja svoga života.

On je završio učiteljsku školu u Sibeniku 1931. godine, a službovao je u rodnom mjestu Kistanjama sve do dolaska okupatora. Službovanje Jove Martića u tom mjestu ispunjeno je njegovom aktivnom borbom protiv livvareke kistanjske čaršije. Jovo je bio zaštitnik potlačenih a posebno siromašnih seljaka. Da bi to seljaštvo zaštitio od surove eksploatacije zelenaških krugova u Kistanjama, on je na svojim drugovima pristupio osnivanju zemljoradničke zadruge. Naravno, zelenaši su protiv toga oštro reagirali, no ipak nisu uspjeli slomiti djela i slobodoumne ideje Jove Martića, jer je iza njega stajalo brojno siromašno seljaštvo škrtog bukovaučkog kamenara.

Narodni učitelj Jovo Martić odgajao je u duhu naprednih ideja i svoje učenike. I završna svjetlost jedne skupštine zemljoradničke zadruge pokazala je borbeni duh Jove Martića, kad je odjeknula pjesma bolna, ali prikosna:

»Ustaj, seljo, ustaj, rode, da se boriš prot' gospode, prot' trgovaca zelenaša i popova mantijaša!«

Jovo Martić

Dušan Štrbac

Upadom neprijatelja u našu zemlju, Jovo je odmah punim žarom radio na širenju kruga pristalica Narodnooslobodilačkog pokreta. Krajem srpnja 1941. napustio je rodno Kistanje i otišao da se s oružjem bori protiv zavojevača.

6. siječnja 1942. osnovana je Prva bukovaučka četa kojoj je Jovo bio politički komesar. Tu funkciju obavljao je i u bataljonu »Bude-Borjan«. Malo iza toga postao je komandant Sjevno-dalmatinskog partizanskog odreda. Formiranjem II. dalmatinske brigade Jovo je bio zamjenik komandanta. S tom brigadom on je otišao u Bosnu.

Težak partizanski život, neprestana samoprijegorna borba protiv svirepog okupatora i njegovih slugu u kojoj borbi je u nosio čitavog sebe slomila je i takvog čovjeka, druga i borca kao što je bio Jovo Martić. Umrlo je 17. prosinca 1942. u Bosanskom Petrovcu. Posmrtni ostaci Jove Martića sahranjeni su poslije rata u kosturnici bukovaučkih prvoborca koju je podigao zahvalni narod Bukovice svojim sinovima.

Jovo Martić, čovjeka, narodnog učitelja i borca duboko je usaden u srcima bukovaučkih ljudi. Narodna osmogodišnja škola u Kistanjama nosi njegovo ime. I danas prilikom općenarodnog slavlja »Dana borca« narod Bukovice odat će počast i priznanje svom sinu Jovi Martiću kao i ostalim znanim i neznanim drugovima koji su pali hrabro braneći domovinu.

Sjećanje na prvu oružanu akciju

Dana 3. srpnja 1942. godine zauzeli smo položaje na putu između Vodica i Brbičkih Mostina, kuda je imala da naide kolona talijanskih fašista. Drago Živković je rukovodio novoosnovanom Primorskom četom koja je brojila oko 70 boraca. Većini od nas to je bila prva oružana akcija, te smo nestrpljivo očekivali pojavu fašista.

Drugovi Mile i Šime postavljani su sa puškom i mitraljezom prema cesti. Drug Ambro također sa puškom i mitraljezom nalazio se na uzvisini s lijeve strane ceste, dok sam se ja sa nekoliko drugova nalazio s desne strane odakle se moglo vidjeti približavanje neprijatelja. Osim toga mi smo imali zadatak da sa te strane sprječimo dolazak pojačanja kao i da napadnutima sprječimo odstupnicu.

Nešto po izlasku sunca primjetili smo da iz sela Gačezezi kreće kolona fašista i to u pravcu ceste koju smo zaposjeli. Drug Drago je već obaviješten o približavanju neprijateljske kolone. Borci su napomicali na svojim položajima Vlada tišina. Jedino što ruke čvršće stežu puške i puškomitraljeze. Kolona fašista sve više se približava. Talijani zviždukaju neku svoju pjesmu i ne sluteći što im se sprema. Nakon prethodnice naišla je i glavnina kolone Brojimo. Svega 68 i to dobro naoružanih fašista. Borci, a osobito oni kojima je to prva akcija, nešto su uzbuđeni. Svi oni očekuju Draginu komandu. I na jednom snažni glas komandira: Pali! A zatim sa Gorjaka, Gaja, Gabrovače i Kovče naši borci zapu ubitačnim metcima zaprepastene fašiste, koji su polegli tražeći zaklon. I oni su odvrćali vatrom, ali kao i obično u panici vatra je bila bez cilja. Mnogi su fašisti ostali napomicali na cesti. Nakon pola sata žestoke vatre Drago je zviždaljkom dao znak za povlačenje, jer je Božo na izviđnici dojavio da fašistima dolazi pojačanje iz Vodica.

U toj akciji poginulo je 42 talijanska vojnika, dok na našoj strani nije bilo nikakvih gubitaka. Ta prva oružana akcija imala je za mlade borce neobično

veliko značenje, jer je dobiveno iskustvo obilatno korišteno u daljnjim borbama protiv okupatora i njegovih slugu.

Ante Jurićev-Coto

Spomenik palim borcima u Zatonu

PERUŠINA

Tko ga u našem selu i bližjoj okolici nije poznavao? Njega, malog zdepastog davora. Kad mu je bilo desetak godina, niko nije mogao s toliko vještine razotri kamenom staklo na prozoru, izolator na telegrafskom stupu ili cijugod glavu. Na pašnjaku niko nije mogao izvuciti na konju takove figure, kao što je to mogao on svojom mazgom, koju je zvao »Mara«. I zar je jednom rjetkim, znatiželjnim strancima, izmamio desetodinarnku za svoju artistsku točku: jahanje, i to stojeći na nogama, na ledima mazge, dok je ona jurila u punom galopu. I ljudi su kasnije govorili:

— Jesi li vidio, zaradio Perušina banku, a ti kopaj za nju sav dan. Tko zna živjeti, zna — eto ti. —

I mnogi su zavidali njegovoj »zaradi«. Pred odlazak na služenje svog kadrovelskog roka u mornaricu proslavio se još kojekakvim artistskim točkama, od kojih je najvrjednija bila ona kad bi na rubu krova visoke školske zgrade, dubio na glavi, držeći se rukama crijepova na krovu, a noge bi prebacio daleko iza sebe da strše nad ambisom ispod njega. Gledaoce su prolazili hladni srsi, a manje djevojke zatvarale su oči. I dok se gledaoci još ne bi sasvim ni smašili od tog strasnog prizora, on je već izvodio svoj riskantni ples na krovu visoke zgrade, i da najzad skoči na zemlju, kao da se ne radi o nekih pet-šest metara visine. I ni-

je iz koša glavnog jarbola odjeknuo snažan glas:

— Braćo-o-o... sad prolazimo pored rodnog mjesta vodnika Dorića.

Gromki kihot zavladao je palubom »Dalmacije«, dok se Perušina upustao posebnim konopom na palubu, a da odmah zalut neslano na svom radnom mjestu u mašinskom prostoru. Već da komandant broda ovog puta nije ništa pokušao protiv njega, dok je jedan Done zatražio prekomandu, na koji drugi brod.

— Ne mora biti velik, ne mora biti čak ni ratni. Mene će radovati i obična maona, samo me oslobodite ove proklete napasti — pričaju ljudi da je baš tako napisao u svom raportu za prekomandu.

I prekomandiraše ga. A Perušina i dalje živio svojim načinom, pa je tako došlo do toga da je zbog raznih prestupa bio kažnjen sa više dana zatvora i pritvora nego mu je iznosio sam rok službe od dvije godine Najzad su digli ruke od njega i on je tada bio u mogućnosti da se posveti broaskoj eliti. Već da je najviše volio zavrtati u oficirsku menzu, a sam komandant krstarice znao je često u svojoj brodskoj smučnici naći prazan demijer, u kome je — inače — čuvao dobro braćko vino. Sve što bi u svojim pohodima Perušina »zaradio« nosio je svojim društvu u mašinskom prostoru, gdje je častio sve od reda, a osobito svoje

drugove ložače i ugljenare, koji su vršili najteži fizički posao na brodu.

Mornaricu je napustio u Boki Kotorskoj. Bio je bez ijednog dinara, a do njegovog sela trebalo je ploviti brodom više od 150 morskih milja. Utkrao se u brod u Hercegovinom, a već do Dubrovnika imao je novaca toliko, da je kupio vožnju kartu, a ostalo mu je još i za džeparac. Lako se smašao. Upao je kod bogatijih putnika, tamo u drugi razred i počeo izvoditi svoje artistske figure. Od prevrtanja preko glave, na dobrom perzijskom sagu na podu, preko skočka na stol, a odatle na vjeh otvorenih vrata, pa u spremište za prtljagu putnika, on je sve toliko zadivio, da se ovi nimalo nisu sustezali da mu dadu dobrovoljni doprinos u njegovu masnu kesu, koju je svima podnio pod sam nos. Završna točka njegovog programa oduševila je sve putnike i posadu, osim nervoznog noštroma, koji se jedini na njega naljutio zbog razbijene jedine brodske sijalice. Perušina sa, u toj točki, popeo na prednji brodski jarbol i na njemu je izveo par figura u stilu »salto mortale«, a da najzad skoči s jarbola — kako se činilo u more, ali ne — on je samo skočio — na pletne stepenice, a onda se snažno odrazio i držeći se za konop, jednim tanzanskim stilom, obilježio u zraku jedan krug oko jarbola, a da najzad skoči usred putnika, koji ga nagradiše srdačnim pljeskom i malo kasnije dobrom večerom.

A kad se opet našao u selu na svom običnom težačkom poslu, nedjelje su bile njegove. Pa ne samo praznici, on je i u običnim danima zadavao brige starome Frani. Jednom se posvadiše u brodu i Perušina da dokaže Frani, kako je baš on u pravu, skoči u more i otpлива natrag kući, a da tog dana uopće ne izide iz nje. A bilo je rano jutro, jednog decembarskog dana, kad je temperatura bila ispod nule!

— Šta on misli — govori je kasnije na adresu svog oca — liko sam ja da će me smatrati za »mulca«.

(Svršetak u idućem broju)

Život u centru za predvojničku obuku BEZ PREDAHA

U samom centru Skradina i okolnim brdima vri od života ljudi u najljepšoj mladenačkoj dobi. Tu živi i uči više od 350 omladinaca — obveznika predvojničke obuke.

Grupe se mijenjaju svakih 15 dana i sada radi već četvrta grupa. Do konca ove sezone »kroz centar će proći 9 grupa, što znači više od 3.000 omladinaca sa područja našeg kotara, osim općine Knin, koja je organizirala poseban centar u Golubiću. Obuku s omladinom obavljaju rezervni oficiri, a pod stručnim rukovodstvom Vojnog odsjeka u Sibeniku, Financijski i formalno-pravni rukovodilac je NOK Sibenik na čijem se budžetu centar i nalazi.

Gradivo nastave je raspoređeno prema uzrastu omladinaca, koji su obuhvaćeni u tri čete i to prema godini rođenja, t. j. 1939., 1938. i 1937. godište. Najinteresantnija je obuka u četi omladinaca rođenih 1937. godine, jer ovi omladinci slijedeće godine od-

rad je ovdje naporan, bez predaha, ali dinamičan i vrlo interesantan.

Evo opisa jednog radnog dana (nedjeljom se također radi).

Točno u 4.30 sati omladinice i nastavnike budi dobro poznati zvuk trube. Za čas je sve na nogama i postrojeno za jutarnju gimnastiku, a nakon toga kolone kreću na rijeku Krku radi umivanja i vraćaju se na doručak. Za to vrijeme dežurni oficir je već uspio da »razori« pokrivače, koji nisu bili dobro namješteni. Zadirkivanju nema kraja, iako je sve brzo dovedeno u red. U 6.20 sati sve pod oružjem kreće na zanimanje, a prvi čas je posvećen fizičkom odgoju, kojem se ovdje pridaje veliki značaj. Zatim svaka četa kreće na svoj poligon, dok je poligon za fizički odgoj zajednički i sav načičkan žičanom i drugim vještačkim preprekama. Iza zanimanja i ručka slijedi obavljanje trosatni odmor, a zatim se jedne igrališta i fiskulturne sprave

nje cigarete dežurnog oficira. U mornarici tijela traže zasluženi odmor i radni dan je završen.

Međutim ovdje zna biti i »crnjih« dana. To su dani uzbune i marša.

Ljetna noć kao da treperi. Sve je uspravno baršunastim snom kratke noći. Čovjeka (ako ne spava) obuzimaju profinjeni osjećaji i misli mu lutaju stazama neostvarenih želja. Odjedamput se čitava idila remeti i nastaje »lom«. Prvo je na redu prasak petardi (Kosta je u punoj formi). U sred gotovo mrtvog mira trubač izvoda brza bravura »uzbune«. U propisnom roku sve je postrojeno i kolone kreću u za sada nepoznatom pravcu. Međutim, nema tu kašjucajta ili pospanog bunila. Sve je nasmijano i živo. Kolone žure da stignu na cilj prije nego što sunce prigrrije, jer je onda marš otežan. Cilj kretanja se zalomi kako kojoj grupi. Neki prođu sa manjom, a neki sa većom kilometražom. Kretanje do cilja se obično vrši prijemnim putevima uz prelaze raznih prirodnih prepreka. Hrana se dijeli na mjestima odmora, a nađe se nešto i za piće. Toliko da progura hranu, kako naši ljudi vole da se izraze. Pri povratku je uvijek vladao bodar duh i veselo raspoloženje. Zar to nije prirodno kod mladih ljudi. Pri odlasku i povratku Skradin se svakoga puta »zatrese« od pjesme i skladnog strojevo koraka.

Pitat ćete za hranu — vojnička. Tako je i spremljena. Njezin kvalitet i kvantitet zavisi od gladanja na stvar ili bolje reći kako je tko naučio. U svakom slučaju preko 95% omladinaca se izražava povoljno o ishrani, a samo pojedinci ponekad iskosa gledaju u porciju. Takove nazivaju »mazama«, »ženama« i slično.

Naporni su časovi rada, ali je tim slada igra i odmor dopunjen kulturnim i političkim radom, kao i kazivanjima oficira o događajima iz proteklog rata.

Mnogo toga je prošlo u radu sa dosadašnjem 3 grupu, koje su već napustile centar. Ti mladići sada veselo pričaju o zgodama i nezgodama sa logorovanja u Skradinu, drevnom gradu na lijevoj bistroj Krki.

Svetozar Krnić

Piše: GOJKO JAKOVČEV

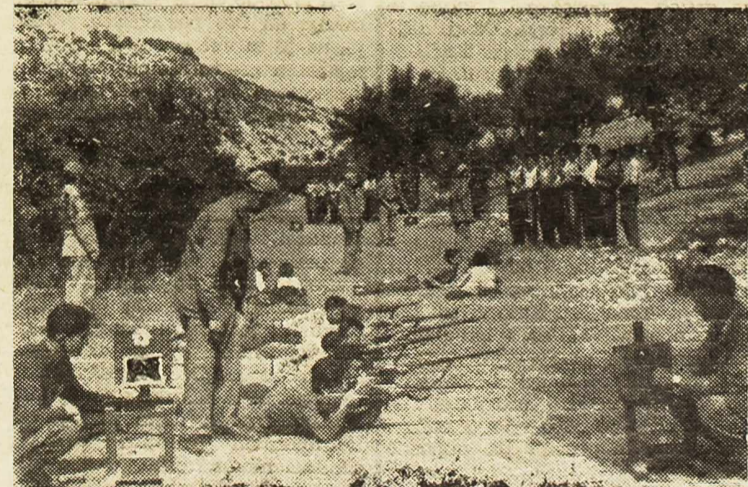
škaklovu nagradu ne bi dobio za sve to, osim sveopćeg priznanja prisutnih gledalaca, koje je bilo sadržano u riječima:

— Jest, bogami, on i davno dva brata.

Služenje vojnog roka u mornarici poglavlje je za sebe. I tko sve da sa sebe njegove zgoda i nezgoda. Jednom je tako »slučajno« prolio sivu uljenu boju po bijeloj, paradnoj uniformi dvojice mladih poručnika fregate, koji su se upravo spremili na izlaz u Dubrovnik. Drugi put je »dezertirao« s broda i za njega se nije znalo za više od 8 dana. Gradom su krsatile patrolne, a u selu je stigao i telegram, zajedno s jednom žandarskom patrolom, koja je sve ispreturala ne bi li ga negdje »nanjušila«. Ali sve je bilo uzalud. Dok je krstarica »Dalmacija« stajala mirno usidrena u šibenskoj luci, on se sasvim komotno i bezbrižno smjestio na vrhu širokog dimnjaka, koji je bio prekriven ceradom i tu je plandovao čitavo vrijeme. Jeo je i pio sve ono što bi mu tokom noćnih »operacija« dopalo ruku. I tko zna kad bi ga bili pronašli da nije trebalo isploviti i samim tim moralo se skinuti i cerada sa dimnjaka. Htjeli su ga izvesti pred vojni sud radi dezertiranja, ali on je lako dokazao svoj alibi, da kroz svih osam dana — što su mu ih stajljali na dušu — nije uopće mrdnuo s broda.

Stari brodarski vodnik Domić, također ga nije tpio. On, koji je bio neprikosnoveni autoritet za mnoge generacije, koje je odgajao, morao je — na kraju — pristati, da radi Perušine napusti taj najveći ratni brod. A evo zbog čega:

Iz nepoznatih razloga stari Dorić se hvalisao gdje god bi stigao, kako je rodom iz grada, a ne — kao oni, mornari — sa sela. No Perušina ja znao, da je Dorić iz siromašnog primorskog sela Maslinjaka. I kad je jednog dana »Dalmacija« prolazila baš pored tog sela, najednom odjeknu signal za uzbunu. Sva posada skoči na noge i do malo svatko je bio na svom mjestu. Čak je i komandant broda napustio svoj popodnevi odmor i izišao na komandni most da vidi tko to komandira brodom, kad njega nema. I kad se polako sve smirilo najednom

Nastava gadanja

laze na otsluženje roka u JNA. Sa njima se obrađuje niz tema iz taktičke obuke i strojevo pravljenje, te izvođe praktične vježbe i borbeni zadaci. Ova jedinica radi pod rukovodstvom rezervnog kapetana I. klase Ante Rude, inače metalnog radnika iz Sibenika i dodijeljenih vodnih oficira.

ve. Lopte nemaju mira sve do večere, a na karikama, konopcima i drugim spravama izvode se vježbe sve dok truba na označi pripremu za spavanje. Nakon nekoliko minuta čitav centar je miran i rekao bi da nema ni žive duše. Sva su svijetla ugašena. Čuju se samo koraci stražara i svjetluca-

kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura

Koncert „Kola“ u Kninu

Zahvaljujući upravi Doma JNA, kninska publika koja inače voli ozbiljnije muzičke priredbe imala je prošle subote priliku da čuje RKUD »Kola« iz Sibenika, jedno od najboljih pjevačkih društava u zemlji.

Nastup »Kola« bio je izvanredan muzički doživljaj koji je na sve prisutne ostavio snažan utisak. Nije potrebno posebno govoriti o visokoj kvaliteti i mogućnosti »Kola«, o njegovom glasovnom potencijalu, uvježbanosti, sigurnosti u izvođenju i intenzitetu svih kompozicija koje su bile na programu. Težak repertoar pjevači su uspješno svladali pod sigurnim vodstvom Stanka Viličića, koji je doista suvereno vladao zborom.

Na programu su bile kompozicije Gotovca, Odaka, Milojevića, Šijačkog, Matza, Grgoševića, Daneva, Kirigina i Mokranjca. Posebne svake pjesme publika je nagradila zaslužnim aplauzom pjevača i dirigenta. Po završetku koncerta članovi »Kola« su izišli ususret slušateljima, pa su ponovili završni dio kompozicije »Razgovor s četom« u kojoj su

se istakli solisti Belamarić, Sindik i drugi.

Nastup šibenskog »Kola« u Kninu bila je velika i zapažena muzička priredba, koja, nažalost, nije održana pred punom dvoranom, što nikako ne umanjuje vrijednost ovog značajnog vokalnog koncerta.

GODIŠNJI REZULTATI U MUZIČKOJ ŠKOLI

Postignuti rezultati na godišnjim ispitima pokazuju, da je 6 učenika postiglo odličan uspjeh u svim stručnim i teoretskim predmetima, dok su 33 postigli vrlo dobar, 37 dobar, 16 dovoljan i 3 nedovoljan uspjeh, time da su ova posljednja trojica upućena na popravni ispit iz jednog predmeta u jesenskom roku.

Ispitima polaznika tečaja srednje muzičke škole prisustvovala je delegat Srednje muzičke škole iz Splita prof. Dora Vodanović.

S obzirom na teške uslove u kojima ova škola djeluje, postignuti rezultati smatraju se zadovoljavajućim. B.

NARODNO KAZALIŠTE

NA KRAJU SEZONE

Gostovanjem na otoku Murteru Narodno kazalište je zaključilo sezonu 1955/56. Zaključena je jedanaesta sezona postojanja šibenskog kazališta. Još jedna sezona pregnuća i nastojanja da ono što će se kazališnih dasaka pruža publici bude umjetnost, da služi duhovnom bogatstvu građana, širenju njihovog kulturnog horizonta, razvijanju smisla za lijepo, a sve skupa boljem spoznavanju istine. Ako bilanca, koju obično pravimo na kraju sezone, iskaže pozitivne stavke koje govore o izvršavanju i ispunjavanju ovih osnovnih zadataka kazališta, onda možemo donijeti zaključak, da je protekla sezona bila uspješna, plodna i, kao takva, vrijedna i korisna. Međutim, doći do jednog sigurnog zaključka u ovom pogledu nije laka stvar, ali pokušajmo barem iznijeti elemente na osnovu kojih će, možda, sami

autora, nesavremena komedija savremene francuske spisateljice Collette »Gigi«, nazovi historijska sentimentalno-purgerska drama »Zlatarovo zlato« od Senoe-Ivanova, plitka komedija »Tko je otac« od Arnolda i Bacha, još jedna, nadajmo se zadnja, Kalmanova opereta i to »Bajadera«, za pisca ne baš reprezentativna komedija »Zla žena« od Jovana Sterije Popovića, psihološka drama Terence-a Rattigina »Duboko plavo more«, Tijardovićevo opereta »Splitski akvarel«, i šteta što je to bilo na kraju sezone, komedija engleskog komedografa Shawa »Pygmalion«. Za djecu i isključivo s djecom i omladinom izvedeni su komadi »Kraljević i prosjak« i »Junaci Pavlove ulice«. U organizaciji kazališta izvedeno je u ovoj sezoni prvi put »Baletno veče«, koje je imalo priličnog uspjeha. Iz

log posjeta, morala biti otkazana. A prva repriza »Pygmaliona« davala se pred gotovo praznim gledalištem. Od dobro posjećenih predstava možemo izuzeti jedino »Hasanaginicu«, koja, uz elemente koji privlače široki krug posjetilaca, posjeduje i neosporno visoku kvalitetu. Dakle, brojke govore, ali ne ono što bi mi htjeli.

Navedimo ih još nekoliko, da bi, ako ništa drugo, barem preko njih znali cijeniti napore kazališnog kolektiva, koji s priličnim skromnim dotacijama, koja nekim kazalištima jedva dotječu za samu dramu, izdržava i dramu i operetu. Dok je u sezoni 1954/55. svakoj predstavi prisustvovalo prosječno 311 posjetilaca, u protekloj sezoni taj broj se popeo na 409. On će biti još veći, ako naglasimo da u navedene podatke nije uključeno oko 20 predstava organizovanih za uče-

tač, obnovljenu »Graficu Maricu«, »Bajaderu« i »Splitski akvarel« glumac i redatelj Rudolf Opoliski, »Zlu ženu« glumac Vlastimir Ristić, a »Kraljevića i prosjaka« i »Junake Pavlove ulice« glumac Ilija Ivezić.

Sto se tiče kvaliteta izvedbi, mislim da tu možemo konstatirati zadovoljavajući napredak. Nijedna nije bila izrazito loša, kao što ih je znalo biti u prethodnim sezonama. Neke su bile tako dobre da su mogle, po mom mišljenju, zadovoljiti i strože kritičare, kao »Hasanaginica«, »Duboko plavo more«, »Pygmalion«, »Splitski akvarel« i dr.

S repertoarom, međutim, ne možemo biti baš zadovoljni. Kao što sam već rekao, neka djela teško da su zaslužila da se nade na našoj pozornici. Vidi se, da ni u ovoj sezoni nije bilo smišljene i određene repertoarne politike, već da se repertoar uglavnom sastavljao iz komada u komad. Iz repertoara najavljenog na početku sezone izveden je manji dio. Ne smijemo ne spomenuti promjene u rukovodstvu kazališta u toku sezone, koje su svakako u priličnoj mjeri to uvjetovale. Ali, pogledamo li malo pažljivije redoslijed izvedbi (za to sam i naveo djela po redu kojim su izvedena), primijetit ćemo jednu ohrabrujuću činjenicu: u zadnjoj trećini sezone izvedena su sve od red a djela stvarjanju kojim na repertoar ne može se nista prigovoriti. Znači, kriterij pri izboru djela postao je zdraviji. Da je to tako, potvrdit će još bolje plan repertoara za sezonu 1956/57., koji obuhvaća sljedeća djela: drama »U agoniji« od Miroslava Krležića (prva Kriježina drama koja će izvesti ansambl šibenskog kazališta), »Bijedna Mara« od Luke Botića, »Umorstvo po narudžbi« od engleskog književnika Fredericka Knotta, zatim još jedna drama iz strane literature i jedna domaća drama iz savremenog života. Od komedija bit će izvedene Moljereove »Učene žene«, Nušićev »Svet«, Eduardoova djeca« od savremene francuske pisca Sauvajona, »Lilione« od Madara Ferenc Molnara i obnovljene i prerađene »Sibenske čakulke« od člana kazališta Branika Matića. Osim toga, bit će izvedene i 2 operete, kojih izbor još nije definitivno izvršen, ali se nastoji da to svakako budu klasična i vrijedna djela. U kazalištu su mi rekli da misle da su takvim repertoarom zadovoljeni svi zahtjevi koji se postavljaju pravilnom vođenju repertoarne politike: djela su umjetnički vrijedna, odgovaraju mogućnostima ansambla i pristupačna su publici. Mislim, da je to točno. Ukoliko kazalište u narednoj sezoni s tim repertoarom postigne posjet jednak onome u protekloj sezoni, onda ćemo moći bez mnogo razmišljanja konstatirati da je to jedna od njegovih najuspješnijih sezona. Nadajmo se da će njegov kolektiv naći načina s kojim će ovo postići. — b —

ZDRAVICA

Partizan Ljuban Simić prokroa se u selo da proslavi pomenje sa kćerkom prebjegušom i novim zetom i prijateljima. I sada, dok se na ognjištu peče šilježe — i nitko ne zna šta će pokazati bravačica plečka — njemu je po običaju i zakonu dodijeljena prva bukaru i prva nazdravica i na volju da govori o svemu što mu tišti dušu ili radost donosi. I teče zdravica, oštre riječi:

— Pijem za strašni sud i za raj. Taman tako i nikako drukčije. I neka se naruga tko god 'oće, a neka čuva i leđa, ja tako velim, i kad tako velim, onda je to i istina. I tačka.

Ljubanovi prijatelji povjerovali su na časak da je Ljuban pijan, da je putem »razgvarao« sa rakijom, i zato samo razmišljaju usne i u potvrdu radoznalosti i u potvudu smijeha koji se lako može i porugom tumačiti. Jedino Ika, životna druga Ljubanova, zna i zaklinjala bi se: da je tek sada njen Ljuban pravi i stari Simić, samarnički vuk, koji ne laje vjetru za ime, već prospira i žuč i radost i obilato i namegljivo.

— Velim, najprvo za strašni

— VOJIN JELIĆ —

sud. Neko živo ako nije tako. Nu te neću, zar je danaska potrebito čovjeku koji očinji vid imade da bude: jali pop, jali kahuder, jali tutor crkveni, jali pukli bogomoljac, jali zavjetuša, pa da i vidi i sabere da je proradio, glavom, strašni sud. I lažu otkrivene knjige — svaku im čest i čast, i neka oprost gospod — knjivo je upisano ili pročitano kada popo napovije, da i uči djecu: strašni sud, ljudi, traje samo 'edan dan. Neka to popo prišije sebi za poputbinu. Uz kadicu. Uz brk i bradu i ... jer imade li svaki čojek obraza, očemo li kazati, jali nema? ...

Muk onaj nečisti tajac koji održuje prelo samo u iznimnim časovima — kad pripovijeda odista nađe prikladnu i zanimljivu zgodu koja prišiljava i mladariju da, bar na časak, zamukne pokivanje i krišom štipkanje djevojkama — takav je muk najveća nagrada i znak i potvrda »nečijem umu«.

A Ljuban to želi. I, zato, on skoro žvače svaku riječ, pa odseja:

— Ovak naš rat, ka na priliku dođe: »strašni sud«. I tačka. Da mu snove i prividenja ... Samo naš i za naš kraj i jopet velim da lažu popine kad divane ili čače: strašni sud, ljudi, traje svega 'edan dan i odjednom za svacijeli svijet. Kal' da si u vojsci, pa te zajedničkom ispovijedi razriješavaju grehova. Taman. I tačka. A ja velim drukčije i sve je drukčije no i knjigama — svaka im čest i čast — i nema 'ednoga sudije ...

Nadnio se Ljuban nad pečenicu, i kao da je i presit najbranija jela, tek ovlašno kamšem kućica po plečkama šilježeta, toliko da provjeri može li još uvijek da po zvuku prosudi: jeli valjano zgotovljena. I jednako mjeri skup, jačinu vatre koju on, zdravicom raspaljuje. Jer njemu je stalo da mu riječi budu »baš po mjeri«, da se o njima priča i da se pamte. Da se njima premjeravaju i oćenjuju ostale i buduće zdravice. Da njegove riječi predu u kalendar: »Moje se sreće dijete rodilo kad je Ljubanac Simić divanio kćeri Jeli na pomirbi. A što je to

bio um ... Zar danas ... bio sam klapac, kad mi je čača pripovijedio o Ljubančevim riječima ... Kad je naš Ljubanac ... Ljubanac ...

Zato Ljubana Simića ne može sada da prisili na kšaljal ni dimni seoski duvan krđžan i on, kao da će netko smisliti ovaj govor i pokazati ga drugovima, a to bi on najvolio, strožije i oštrije odsjeća:

— Ljudi su, kad velim, jedini strašni sud. I tačka. I oni, kao na priliku da mi to ovde uradimo, i staro i mlado i zdravo i klišto — sve što ima dušu i obraz — prilaze 'ednoj drugima i ka njuš-kaju i mirišu. I po vonju razrstavaju: pravednici na 'ednu, grešnici na drugu stranu. I dobro vrag nazdravio grešnicima. Jer, ako imaš obraz, a nije balega na obrazu man brk, a, šta veliš, kuda ćeš.

Muškarci, klimanjem glava i pljučkom preko kamšia utkvaju odobravanje, dok babe mrmrljaju molitvice i bogorade svetitelje — naročito Ljubanova Ika — da se ogluš bar na neke Ljubanove riječi.

— Rekao sam, da pijem i za raj. I tačka. I Ljubanac nije lažov. Sto veli to i radi. I ne odustav. Jer, raj nije više na nebu, man ovde na zemlji. I popine i jopet lažu ili krivo čitaju svete knjige — svaka im čest i čast — kad napovijedaju sve je na nebesima. Jer, ja kao zauvano računam: Ako me davo i odnese ...

Ljubanova Ika učestano se krsti i zavilja svetu Paraskevu i krsnu slavu Nikolaja-Putnika.

— Ako i odapnem papcima, ja sam u raju. I tačka. I neka divani tko god oće, i neka prišiva što god 'oće ... i da mi sam gospod — slava mu ...

Sada se krste i klanjaju sve nazočne babe, dok muškarci mukom odobravaju Ljubanovo slovo i klimanjem glava podstiču produzetak.

— da mi sam gospod drukčije kaže, e valaj bi se — ne budi za grijeh — poroškali i videli bi ko ostaje na biljeju. Oš u raj? — Pušku na rame pa po Tadijanu, nijesi snaša bezgačanka. Pa po ustaši Antinom, i bradonjama dugokosim.

Mladoženjin stric stari Stevan Buva, koji se jednako tuži na kostobolju, koju vuče još sa Pjave dobači:

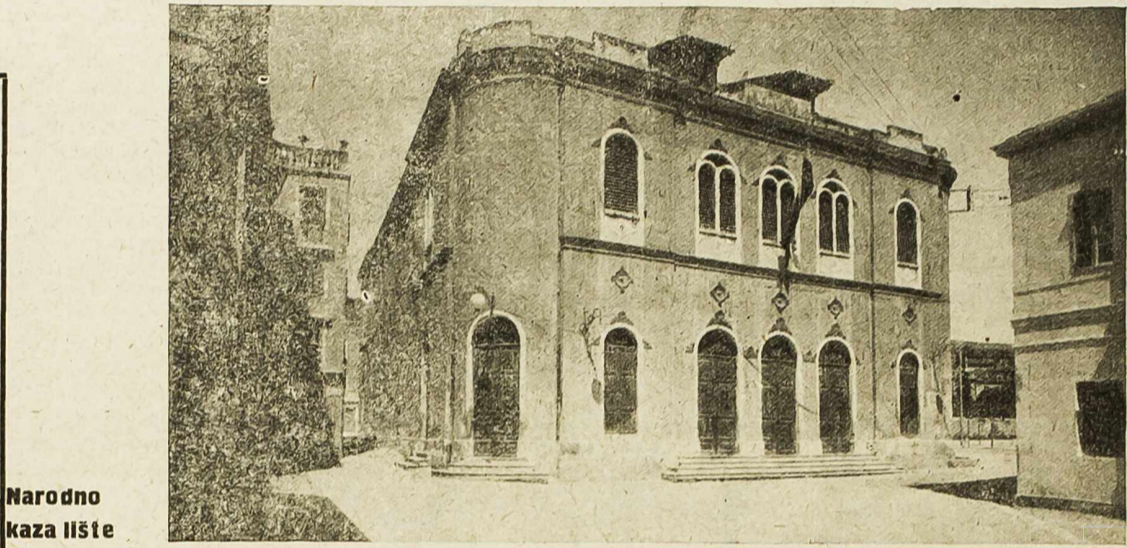
— Sve iz duše, istrže, ka nožicama. Ka doktor i bolje ... jer ko reko kad sam bio u onome ratu, pa tamo ... Nato cijela kuća zamrmlja »amine i babe udariše u glasan plač — jer je Jela klekla pred roditelja i zamolila oprostjenje. Jedino muškarci odahnuli što je »eto i to u redu i miru božjem prošlo« pa napasno viču:

— Pij, potegni brate i prijatelju. Ta esi da si i advokat previše si reko ... Iz duše ...

Ljuban Simić drščući uroni u bukaru i uzbuđen i ganut poli i usta i grlo i kočoperni oficirsdinenski brk.

Na to je Samarnik, unatoč neprijateljskim uporištima zabilježio jednoglasno i jednako uporno i vukovito rozganje:

Oj Janković Stojane! Stojane! Stojane! - jane ... - jane ... Oj!

Narodno kazalište

čitaoci moći stvarati zaključke ovisno svojim individualnim sklonostima.

Najprije malo statistike. Brojke mnogo govore, ali njihova relativna vrijednost možda najviše dolazi do izražaja baš u podacima o djelovanju kazališta. Kad kažemo da je kolektiv kazališta u sezoni 1955/56. samo u Šibeniku dao 91 predstavu pred 37821 posjetiocem, da je prikazao 13 premijera, te da je broj posjetilaca za preko 8000 veći nego u sezoni koja je prethodila ovoj, a i da je premijera bilo više, onda će to možda izgledati nešto čime bi mogli biti i zadovoljni. Ali, ako odmah pogledamo što je ono što brojke čine tako visokim, naše zadovoljstvo će biti kratkog vijeka. Pogledajmo, što je sve bilo na repertoaru u ovoj sezoni (navodimo komade redom izvođenja): Ogrizovićeva drama »Hasanaginica«, renesansna komedija »Starac Klimoje« nepoznatih dubrovačkih

prošle sezone obnovljena je i prerađena Kalmanova opereta »Grafica Marica«. Dakle, djela različite vrijednosti: od dobrih i vrijednih do, možemo slobodno reći, loših. Vrijednost izvedbi je isto tako varirala, iako je njihov prosjek bio dobar. Treba li posebno istaknuti, da je broj posjetilaca visok zahvaljujući posjeti komadima koji su svojoj vrijednosti teško da su se i trebali naći na repertoaru našeg kazališta. Operete »Grafica Marica« i »Bajadera«, koje su tako daleko od naše društvene realnosti i svakidašnjice, tuđe našim shvaćanjima u svakom pogledu, redovito imaju dobar posjet, pa čak i kad su cijene ulaznica vrlo visoke. Isto tako i još neke komedije sumnjivih kvaliteta. S druge strane, dobru dramu »Duboko plavo more«, koje je izvedba je vjerojatno bila najvrijednija u sezoni, u 3 predstave gledalo je jedva 500 ljudi, dok je četvrta predstava, zbog vrlo ma-

nike, organizacije, vojsku i radne kolektive, koje je gledalo preko 10.000 ljudi. Svojim naporima kolektiv je uspio da ostvari prihodi koji iznose 20% od godišnjeg proračuna. Predstave izvan Šibenika bile su vrlo česte. Najčešće se odlazilo rudarima u Siverić, koji su gledali 8 predstava, 3 puta je posjećen Knin, jedan put Sinj, a 3 predstave su izvedene i u Zadru. Svim ovim predstavama prisustvovalo je 5625 gledalaca. Ovome treba dodati i zaključno gostovanje na Murteru.

Sve to izveo je ansambl od 10 glumaca i 7 glumica plus 2 člana angažirana samo za operetu. Stalni redatelj je angažiran tek krajem sezone i to Janko Marinković koji je režirao »Duboko plavo more« i »Pygmaliona«, »Hasanaginicu« i »Zlatarovo zlato« režirao je bivši gostujući direktor Milan Orlović, »Starca Klimoja« još krajem prošle sezone Miro Merle, »Gigi«, »Tko je o-

Povodom završetka koncertne sezone

Proširiti krug slušalaca

poći na koncert, već mu muziku treba čisto nametnuti. Zato treba, između ostalog, u idućoj sezoni ispitati mogućnosti održavanja muzičkih priredbi u samim radnim kolektivima. Na programu su ovin priredbi trebaju biti djela lagana i pristupačna, ali ipak umjetnički vrijedna, popraćena sa zgodnom konteransom. Onaj koji na ovaj način počne nazrijevati ljepote koje se nalaze u muzičkoj kulturi, a koje su za njega dosad bile skrivene, odlučit će se da dođe i u koncertnu dvoranu. Uz umjetničke koji će gostovati, ovome mogu da doprinesu, iako skromne, i muzičke snage u gradu.

Sto se tiče samih koncerata u pretplati, mislim, da je suviše govoriti o potrebi njihovog daljeg organiziranja. Međutim, bezalobno je potrebno njihovo proširenje, kako po broju, tako i po sadržaju. Bilo bi poželjno da ih svakako bude više od 6. Njihov program morao bi da predstavlja jedan sistem u upoznavanju i razvijanju muzičke kulture. Možda bi čak bilo dobro da pojedini od njih obraduju neku muzičku epohu. Sastav gostujućih umjetnika treba da bude što raznolikiji. Maternalna sredstva koja su na raspolaganju organizatorima koncerata morala bi da omogućuju i dovođenje većih ansambala, većeg broja izvođača, kakvog orkestra i sl.

Moramo ovom prilikom spomenuti i potrebu koja se osjeća za jednom koncertnom dvoranom u našem gradu, jer klasična zgrada nije baš naročito prikladna za muzičke priredbe, osobito komornog karaktera. Osim toga,

koncertna dvorana bi prilično smanjila troškove održavanja koncerata.

»Veče Mozarta«, održano krajem prošlog mjeseca, bilo je zadnji koncert u ciklusu »6 koncerata u pretplati« u sezoni 1955/56. U ovih 6 koncerata posjetioci su imali prilike da čuju mnoga vrijedna djela muzičke literature u interpretaciji poznatih zagrebačkih umjetnika. Prvaci zagrebačke opere Nada Tončić, sopran, i Milivoj Belavić, bariton, bili su izvođaoci I. koncerta na kojem su pjevali pjesme i arije iz popularnih opera. Nada Tončić je već bila poznata našoj koncertnoj publici svojim visokim umjetničkim kvalitetama, koje su i na ovom koncertu došle do izražaja, dok je manje poznat Milivoj Belavić ugodno iznenadio svojim lijepim baritonom, koji se naročito svidio u opernim arijama.

II. koncert u sezoni, a prvi takve vrste u našem gradu bio je »Zagrebačkog kvarteta« u sastavu Josip Klima, I. violina, Tomislav Šestak, II. violina, Dušan Stranić, viola i Zvonko Pomykalo, cello. Odlično muziciranje i autentična interpretacija djela Boccherinija, Mozarta, Šipušca i Dvorčaka učinilo je ovaj koncert najvrijednijim u sezoni.

»Veče Chopina«, velikog i, zbog jednostavnosti svoje muzike, vrlo popularnog poljskog muzičara, privuklo je rekordnan broj posjetilaca. Njegova djela je vrlo lijepo interpretirao mladi pijanista Freddy Došek.

U IV. koncertu, koji je izvela poznata prvakinja zagrebačke o-

pere Nada Puttar, alt uz pratnju Lava Vrbanića, uz ostale kvalitete, naročito je došao do izražaja veliki raspon glasa ove umjetnice, koji joj je omogućio pjevanje i sopranskih arija iz opera.

Jedan od naših najboljih mladih violinista Josip Klima gostovao je s klaviristom Freddy Došekom u V. koncertu. Na programu ovog koncerta bila su djela klasičnih majstora Händela, Haydna, Beethovena i Smetane, te je zato bio od posebnog interesa za posjetiocioe.

S koncertom posvećenom Mozartu pridružio se i naš grad proslavi 200-godišnjice rođenja jednog od najvećih muzičkih genija svih vremena, koja se ove godine održava u čitavom svijetu. U koncertu su sudjelovali Vera Grozaj, sopran, Stjepan Radić, klavir, Zlatko Balija, violina i Milan Nagy, violoncello. Oni su dosta dobro izveli nekoliko pjesama, 2 klavirska tria i koncert za violinu u D-duru velikog baroknog majstora. — b —

REDAKCIJA »SIBENSKOG LISTA«

čestita čitaocima

4. SRPNJA DAN BORCA

Šibenik kroz tjedan

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera talijanskog filma u bojama — TURČIN NAPOLITANAC — Dodatak: Filmske novosti br. 26 (do 6. VI.).

Premijera američkog filma u bojama — FAROBLJENIK DVORCA ZENDE — Dodatak: Filmske novosti br. 27. (7.—12. VII.).

SLOBODA: premijera američkog filma — COVJEK IZ ALAMA — (do 6. VII.).

Premijera američkog filma — PUCAJ PRVI — (7.—12. VII.).

DEŽURNE LJEKARNE

Do 7. VII. — I. narodna ljekarna — Ulica Božidara Petranovića. Od 7.—11. VII. — II. narodna ljekarna — Ulica bratstva i jedinstva.

IZ MATIČNIH UREDA

Šibenik

ROĐENI

Alfred, sin Čedomira i Vere Trojan; Jadranka, kći Luke i Drage Tare; Mirjana, kći Ljubomira i Milice Bilušić; Mirjana, kći Davora i Kate Jurić-Martinčević; Ljubomir, sin Luke i Anđe Bašić; Marica, kći Ante i Marije Bašić; Zelnka, kći Kruna i Marije Živković; Silva, kći Nikole i Marije Aleksić; Ivan, sin Slavka i Berislave Rameša; Zoran, sin Jose i Marije Rošini; Ante, sin Mrša Radivoja i Roca Rosand; Matoša, kći Save i Zdravke Milović; Davorka, kći Iva i Tone Čaleta; Vera, kći Sredoja i Marije Gaborov; Dragan, sin Dmitra i Boje Crnomarković; Viniko, sin Sime i Marije Čvrljak; Luka, sin Frane i Marije Mikulandra; Davorka, kći Dominika i Zorke Tanfara.

VJENČANI

Pleština Srećko, oficir JNA — Labura Zrnka, med. sestra; Dačić Marijan, elektroteh. — Šarkezi Ilona, domaćica; Beronić Stjepan, trg. pom. — Radnić Katica rod. Musić, dipl. primalja; Svitilica Đuro, električar — Knezović Marija, domaćica; Grmuša Miodrag, oficir JRM — Slavica Izvorica, dak; Slavica Milan, zidar — Skugor Anka, domaćica i Knežić Dragiša, zemlj. — Kašić Marija, domaćica.

UMRLI

Renić Sima rod. Renić, stara 48 god.; Dobrota Paško Damjana, star 48 god.; Sladić Marija Ivana, stara 6 god.; Jaram Ante p. Krste, star 74 god.; Rupić Vico p. Petra, star 77 god.; Friganović Drago p. Jere, star 42 god.

Knin

ROĐENI

Braniko, sin Boška i Marije Novaković; Dragan, sin Dušana i Stane Tunić; Đuro, sin Dušana i Đuke Damjanović; Nikola, sin Nikole i Jelke Radinović-Bojardić; Radomir, sin Sime i Bosiljke Telemta; Ljubomir, sin Đure i Đurđije Radulović; Slavka, kći Nikole i Marije Novaković; Marija, kći Dušana i Ružice Živković; Anđeljka, kći Petra i Milice Orlović; Irena, kći Miloša i Draginje Rašković.

VJENČANI

Bradaš Jovan, radnik — Donđur Anda, domaćica; Rastović Gorko, zidar — Kulkolj Nevenka, domaćica i Damjanović Milan, lož — Plašić Milica, domaćica.

UMRLI

Amanović Vasilj pok. Save, star 75 godina.

DRUŠTVO INŽENJERA

I TEHNIČARA

Pod naslovom »Mostovi na Krki kod Skradina i Zatonu« glavni projektant ing. Kruno Tonković održat će predavanje u Društvenom domu dana 7. VII. u 19 sati. Pristup slobodan.

MALI OGLASNIK

PRODAJE SE MLINAC na ručni pogon za mljevenje turske kafe koji je podesan za ugostiteljska poduzeća i buffete. Obratiti se na adresu: Istarska br. 4 — Šibenik.

gradska kronika

Mjesečno 17 hiljada pregleda u Domu narodnog zdravlja

Rad Doma narodnog zdravlja u Šibeniku je veoma razgranat. U okviru njegovog djelovanja, pored četiri ambulante opće prakse, kirurške, ginekološke, očne, zatim ambulante za uho, grlo, nos, neurološki i zubne ambulante, postoje također i ambulante u tvornici elektroda i ferolegura, TLM »Boris Kidrič«, tvornici glinice i aluminijuma, brodogradilštu »Velimir Skorpić« i građevnom poduzeću »Izgradnja«. Pored toga, sastavni dio Doma narodnog zdravlja sačinjavaju antituberkulozni i dječji dispanzer, zatim školska poliklinika sa zubnom ambulantom kao i kožno-venerični odjel, koji još ne djeluje posve samostalno, te zubna ambulanta u TLM »Boris Kidrič«. Ova zdravstvena institucija posjeduje laboratorij i rentgenski odjel. Unatoč tome što pojedine ambulante i dispanzeri nisu skoncentrirani na jedno mjesto ipak se rad u ve ustanove odvija relativno dobro.

CIJENE NA TRŽNICI

Na gradsku tržnicu pojačan je dovoz raznog voća i povrća. Proizvođači, pored socijalističkog sektora, svakodnevno donose veće količine poljoprivrednih proizvoda. Cijene su kod proizvođača nešto povoljnije za potrošače. Krumpir je prodavan po 26-28 dinara kilogram, kupus 22—24, zeleni grah 40—60, salata 20—30, krastavci 40—60, cikla 80, blitva 20—30, jabuke 40—45, breskve 150, kajsije 150, trešnje 50—70, višnje 60—80, limuni 300, smokve 10 dinara po komadu, jaja 13 i t. d.

Na kraju školske godine

Osjetan napredak

Prema podacima kojima raspolazemo o uspjehu učenika šibenskih osmogodišnjih škola na kraju školske godine 1955/56. možemo zaključiti, da je on u odnosu na lanjsku školsku godinu daleko bolji. Prateći rezultate uspješna ovih škola za posljednje dvije školske godine vidjet ćemo, da postotak pozitivnih učenika stalno raste, što je bez sumnje rezultat pravilnijeg odnosa nastavnika prema učenicima. Unatoč objektivnim teškoćama na koje nailaze te škole, bilo da je riječ o skućenom školskom prostoru, bilo da neke od njih rade pretežno u poslijepodnevnim satima, ipak možemo smatrati da su postignuti rezultati zadovoljavajući.

I. osmogodišnja škola »Simo Matavulj«, koju uglavnom sačinjavaju daci putnici, postigla je u odnosu na prošlu školsku godinu, zadovoljavajući uspjeh. Od ukupno 524 učenika 421 je pozitivno ocijenjen ili 80,5%. Srednja ocjena iznosi 3,36. U višim odjeljenjima od 323 učenika 228 ih je prošlo bez negativnih ocjena ili

70,59%. Srednja ocjena je u tim odjeljenjima 2,89.

U II. osmogodišnjoj školi, koja u svom sastavu ima samo viša odjeljenja, od 455 učenika pozitivno je ocijenjeno 372 ili 82,60%, na popravni ispit upućeno je 72, ponavlja razred 16, a 5 učenika nije ocijenjeno. Srednja ocjena škole iznosi 3. Među najbolja odjeljenja spadaju VII a sa 96,87% pozitivnih učenika, zatim VIII a sa 96,43%, VI b sa 94,44% i VIII b u kojem je bez negativnih ocjena prošlo 92,60% učenika.

U III. osmogodišnjoj školi je od ukupno 561 učenik pozitivno ocijenjen 455 ili 81,25%, dok srednja ocjena škole iznosi 3,41. U višim odjeljenjima je od 340 učenika 244 prošlo bez negativnih ocjena ili 71,98%, na popravni ispit upućeno je 78, razred ponavlja 17, a 1 učenik nije ocijenjen. Srednja ocjena iznosi 3,10. U najbolja odjeljenja spadaju VIII b sa 81,25%, VIII a sa 75,76% i V a sa 71,87% pozitivnih učenika.

ZAVRŠIO ISPIT ZRELOSTI NA GIMNAZIJI

Od 16. do 30. lipnja održan je ispit zrelosti na šibenskoj gimnaziji. Ispitima je pristupilo 59 kandidata od kojih je šest položilo ispit s odličnim, 17 sa vrlo dobrim, 30 dobrim i 1 sa dovoljnim uspjehom. Na popravni ispit u jesenskom roku upućeno je četiri učenika, dok je jedan odbijen na godinu dana.

Na gimnaziji je u školskoj godini 1955/56. postignut zadovoljavajući uspjeh. Od 336 učenika 12 ih je završilo razred s odličnim, 66 sa vrlo dobrim, 136 dobrim i 32 sa dovoljnim uspjehom. Na popravni ispit upućeno je 64, dok ponavlja razred 16 učenika. Postotak pozitivnih iznosi 75,46%, dok je srednja ocjena škole 3,03. Svakako bolji uspjeh u odnosu na prošlu školsku godinu, kada je postotak pozitivnih iznosio 65,66% i srednja ocjena 2,93.

preko 780 kućnih posjeta.

U prvom tromjesečju ove godine antituberkulozni dispanzer zabilježio je 2.770 pregleda, dječji dispanzer 3.863, školska poliklinika sa zubnom ambulantom izvršila je preko 4.870 raznih pregleda, u tri- ma zubnim ambulantama uključivo i onu u TLM »Boris Kidrič« 2.804, dok je kožno-venerični odjel zabilježio 256 pregleda. Tako je u svim tim odjeljenjima za prva tri mjeseca izvršeno preko 11.600 pregleda. (J)

Saobraćajna nezgoda na obali

U četvrtak 28. prošlog mjeseca došlo je nešto prije 5 sati ujutro do teže saobraćajne nezgode na obali Jugoslavenske ratne mornarice. Uslijed udara teretne željezničke kompozicije o grudobran potpuno je uništen jedan prazni vagon koji se nalazio tik uz sam grudobran, dok je lokomotiva znatno oštećena. Prilikom iskakanja iz vlaka je povrijeđen željezničar Ivan Perkiović.

Tog jutra teretni vlak sastavljen od 17 vagona natovarenih kromovom rudom, baritom i olovom krenuo je iz željezničke stanice u pravcu operativnog dijela obale, na kojoj je trebao biti izvršen istovar spomenute rudače. Maneviranjem je upravljao Ante Ban. a u kompoziciji se nalazio sedam željezničara sa strojevodom Matom Bošnjakom. Čim se vlak

FILMOVI PREKO LJETNE SEZONE

Domaće kinopoduzeće pred izvjesno vrijeme donijelo je plan repertoara raznih domaćih i stranih filmova koje ćemo gledati do kraja ove godine. Ono je stupilo u vizu sa gotovo svim distributivnim filmskim poduzećima u zemlji. U toku iduća dva mjeseca u gradskim kinematografima imat ćemo prilike vidjeti niz dobrih filmskih ostvarenja. U kinematografu »Tesla« gledat ćemo od domaćih filmova »Miljuni na otoku« sa Metkom Gebrječić, a od američkih filmova na repertoaru se nalaze »Zarobljenik dvorca Zende«, u naslovnoj ulozi sa Stewartom Grangerom, zatim film »Na divljem Zapadu«, »Robin Hood Australije«, »Posljednji put sam video Pariz«, film u bojama sa Elizabethom Taylor, »Tarzan i njegova drugarica«, »Dalje od Diabla«, »U gudurama Kolorada«, »Ogoljela džungla« i »Posljednji apaš« sa Burtom Lancasterom. Velik broj ovih filmova snimljen je tehnikoloru. U kinu »Sloboda« prikazivat će se američki filmovi »Put za Cariboo«, zatim »Snjegovi Kilimanđara«, film u bojama sa Gregory Peckom, »Ona traži sreću« sa Johnom Waynom, i »Pucaj prvi«. U istom kinematografu gledat ćemo sovjetski film »Sampion svijeta«, bugarski film »Nespokojni put« i talijanski film »Bura« sa Jean Gabinom i Silvanom Pampanini.

KRETANJE BRODOVA

Brodovi »Rijeka« i »Slovenija« isplovili su iz luke s izvjesnom količinom rudače za luke Sjeverne Evrope i SAD. Također su isplovili brodovi »Zagreb«, »Žužemberk« i »Una«, te talijanski brodovi »Maria Cosulich« i »More« koji su na Šipadu prethodno krcali drvenom građu. I. VII. u luku je doplovio brod »Korenica« sa kontingentom pšenice iz SAD, te talijanski brod »Gorizia« koji utovaruje veću količinu kromovog koncentrata za luke SAD.

Sportski život

Streljaštvo

Na prvenstvu kotara Šibenik prvi

U nedjelju je održano streljačko natjecanje za prvenstvo kotara Šibenik. Učestvovao je 31 streljač. Još rano ujutro na strelištu je bilo živo. Radilo se na dovršavanju još nekih pripremni radova. Takmičenje je počelo sa malim zakašnjenjem, jer sve ekipe nisu stigle na vrijeme.

Takmičare je pozdravio tajnik Kotarskog streljačkog odbora Ante Antić.

Na završetku takmičenja ocjenivačka komisija je objavila rezultate i podijelila diplome.

U disciplini »Narodna meta« ekipni plasman osvojile su ekipe Šibenika i to: I ekipa sa 211 krugova (u sastavu Jurićev, Sprljan, Belamarić II. ekipa sa 197 u sastavu Antić, Bura i Nikolić i III. ekipa sa 194 u sastavu Vlaić, Mandić i Livada, IV. mjesto zauzela je ekipa Siverić I. sa 173 kruga, V. mjesto ekipa Vodica sa 146, VI. mjesto dijele Knin i Siverić II. sa 143 kruga, VII. Stanković VIII. mjesto zauzeo je Primošten.

Pojedinačni plasman u ovoj disciplini: Prvo mjesto osvojio je Miše Jurićev sa 79 krugova, II. Antić sa 76, III. Vlaić sa 71 (svi iz Šibenika). Za ovu disciplinu podijeljene su značke »Dobar streljač« svima onima koji su postigli 65 i više krugova od 100 mogućih. Ove značke dodijeljene su streljačima: Jurićev M., Antić A., Vlaić Z., Belamarić A., Sprljan V. (Šibenik), Ivaz (Siverić) i Sprljan L. iz Vodice.

U disciplini »Titova meta« prvo, drugo i treće mjesto pripalo je ekipama Šibenika. Rezultati su Šibenik I. sa 583, Šibenik II. 576, Šibenik III. sa 428 krugova, Siverić I sa 406, Vodice sa 346, Siverić II. sa 351, Knin sa 251, Stanković sa 242 kruga. Primošten nije učestvovao u ovoj disciplini.

Pojedinačni plasman: Jurićev M. sa 200 krugova, Bura A. sa 199,

PODMLADAK »ŠIBENIKA« PRUŽIO JE ODLIČNU IGRO

Nakon pobjede nad »Rijekom« mladi igrači »Šibenika« u susretima sa madžarskim i čehoslovačkim omladinskim prvacima pružili su veoma dopadljivu, borbenu i poletnu igru. Utakmica sa »Csepeli Vasasom« bila je jedna od najboljih na riječkom turniru. »Šibenik«, do tada nepoznata ekipa, dobrom igrom oduševio je riječku publiku. Posljedni tjesnogi poraza od Madžara sa 1:0 Šibenikani su zasluženo pobijedili »Slavov Liberec« iz Praga sa 1:0. Drugo osvojeno mjesto na turniru »Kvarnerske rivijere« predstavlja bez sumnje uspjeh za momčad »Šibenika«, koja se borila u najboljoj skupini turnira, te je svojim uspješnim nastupom opravdala svoje sudjelovanje na tom turniru.

»DINARA« — »JUNAK« 3:1 (2:1)

U Kninu je odigrana nogometna utakmica za Jugoslavenski cup između kninske »Dinare« i »Junaka« iz Sinja. Pobjedu je iznijela domaća ekipa sa rezultatom 3:1 (2:1). Zgoditke su postigli M. Škobalj 2 i Maričić 1.

NARODNI ODBOR OPĆINE ŠIBENIK

ODJEL ZA KOMUNALNE POSLOVE

raspisuje

licitaciju

za izvedbu građevinskih i obrtničkih radova na dovršenju stambene zgrade ex Baranović na Križu (Bosanka ulica) u Šibeniku.

Predračunska svota za građevinske i obrtničke radove iznosi Din 5.755.435.—

Elaborati za dovršenje predmetnog objekta mogu se dobiti u komunalnom odjelu NO općine svakog dana od 8—12 sati. Rok za podnošenje ponuda je do 14. VII. o. g. (subota) u 10 sati, kada će se izvršiti komisijsko otvaranje prispjelih ponuda.

Pravo sudjelovanja na licitaciju imaju sva registrirana građevna poduzeća na teritoriju FNRJ. Poduzeća treba da polože garantni iznos u visini od 5% od predračunskog iznosa.

Industrija „KRKA“ - Šibenik

Svim svojim potrošačima i radnim ljudima Jugoslavije

čestita

4. srpnja

Dan borca

Pilana i tvornica sanduka - Šibenik

čestita

narodu Šibenskog kotara

4. srpnja - Dan borca

POLJOPRIVREDNA ZADRUGA

s o. j. RASLINA KOTAR ŠIBENIK

prodaje:

1. Kamion »Spak« nosivosti 3 tone u dobrom stanju,
 2. Ribarski brod, 7 metara dug, nosivosti 3,5 tone
 3. Mreže: migavica u dobrom stanju,
 4. Kola zaprežna sa dva konja. (dva kola),
 5. Kotoa za pečenje rakijske u dobrom stanju,
 6. Jedan torkul za prešanje mošta,
 7. Pumpa za vino dva komada,
 8. Jedan plug.
- Broj žiro n. 531-T-177 Poljop. zadruga Raslina.

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Uređuje redakcijski kolegij Glavni i odgovorni urednik

Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531-T-292

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpлата za tri mjeseca 120, za pola godine 240, a jednu godinu 480 dinara

Tisak: »Štampa« Šibenik

Narodni odbor kotara

ŠIBENIK

Svim radnim ljudima
socijalističke Jugoslavije

čestita

4. srpnja
Dan ustanka
naših naroda

Trgovačko poduzeće „KORNAT“
Šibenik

Svim svojim potrošačima i građanima naše zemlje
čestita

Dan ustanka naroda Jugoslavije
4. srpnja

„PREHRANA“ - ŠIBENIK

Svim svojim potrošačima i narodu Šibenskog
kotara

čestita

DAN USTANKA NARODA JUGOSLAVIJE

4. srpnja

„ŠIPAD“ - Stovarište građe Šibenik

Svim radnim ljudima socijalističke Jugoslavije

čestita

Dan ustanka naroda Jugoslavije

4. srpnja

Građevno poduzeće „RAD“ - Šibenik

čestita

svim građanima socijalističke Jugoslavije

4. srpnja - Dan borca

„MESOPROMET“ - ŠIBENIK

Svim svojim potrošačima i narodu Šibenskog
kotara

čestita

Dan ustanka naroda Jugoslavije

4. srpnja

Luka i skladišta - Šibenik

Svim građanima socijalističke Jugoslavije

čestita

DAN USTANKA NARODA JUGOSLAVIJE

4. srpnja

Narodni odbor općine Šibenik

Povodom

4. srpnja

Dana borca

upućuje svim građanima naše zemlje srdačne čestitke sa željom da postignu još veće radne pobjede u izgradnji socijalističke Jugoslavije.

Obrtno poduzeće
„Dane Rončević“ - Šibenik

Svojim mušterijama i svim
građanima Šibenskog kotara

čestita 4. SRPNJA

Dan borca

PODUZEĆE
„ŠTAMPA“
ŠIBENIK

čestita svim svojim
poslovnim prijateljima

DAN USTANKA
NARODA
JUGOSLAVIJE

4. srpnja